УТВЪРДИЛ:

АНАЛИЗ

НА ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ СОЦИАЛНИ УСЛУГИ

НА ОБЩИНСКО И ОБЛАСТНО НИВО,

КОИТО СЕ ФИНАНСИРАТ ИЗЦЯЛО ИЛИ

ЧАСТИЧНО ОТ ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ

ОБЩИНА ВЕТОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

2023 година

Съдържание

Увод 3
1 Методология 4
1.1 Цели 5
1.2 Методи и източници на анализа 5
2 Показателите в общината по критериите за социални и интегрирани здравно-социални услуги 6
3 Съществуващи социални и интегрирани 7
здравно-социални услуги на територията на общината 7
3.1 Социални услуги 7
3.1.1 Социални услуги – делегирани от държавата дейности 7
3.1.2 Социални услуги и интегрирани здравно-социални услуги, които функционират на територията на общината по проекти, финансирани от оперативни програми. 7
3.2 Интегрирани здравно-социални услуги, делегирани от държавата дейности в община……..... 8
4 Брой на желаещите да ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община……..... 8
5 Информация относно броя на лицата от други общини, които ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община……..... 9
5.1 Потребители от други общини, ползващи социални услуги 9
5.2 Потребители от други общини, ползващи интегрирани здравно-социални услуги 9
6 Информация за демографското развитие в община……..... 9
7 Информация за наличната социална, образователна и здравна инфраструктура в община…..... 11
7.1 Социална инфраструктура 11
7.1.1 Социални услуги 11
7.1.2 Жилищни условия 13
7.1.3 Транспортни връзки за достъп на социалните услуги и обезпечаване на ползването им 13
7.2 Образование 14
7.3 Здравеопазване 15
8 Информация и прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги 15
8.1 Информация за текущото състояние на работещите в социалните и интегрираните здравно-социални услуги, действащи на територията на общината 15
8.2 Информация, относно регистрираните безработни лица на територията на общината: 16
8.3 Прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги: 16
9 Прогнозиране и планиране на необходимите социални и интегрирани здравно-социални услуги 17
10 Изводи 21
11 Приложения 22

Увод

От 01.07.2020 година действа нов закон за социалните услуги (ЗСУ). ЗСУ отменя нормативна уредба, която вече не отговаря на съвременното обществено развитие и социалните потребностите на гражданите. Законът въвежда нови положения, които са в съответствие с Доброволната европейска рамка за качество на социалните услуги - по-добър достъп до услугите, фокус върху ефективността на социалните услуги, както и тяхната гъвкавост и ефикасност.

Въвежда се планиране на национално ниво на социалните услуги, финансирани от държавния бюджет, чрез разработване на национална карта на социалните услуги. Картата се разработва въз основа на анализи на потребностите и планиране на общинско и национално ниво, но в съответствие с нормативно определени критерии. Услугите, финансирани от държавния бюджет, са класифицирани в три основни групи:

- ***услуги на общинско ниво, които задоволяват потребностите на населението от общината;***

- ***услуги на областно ниво, които задоволяват потребностите на лица от цялата област;***

- ***услуги на областно ниво, които задоволяват потребностите на лица от цялата страна.***

Социалните услуги вече не се дефинират чрез конкретното място на тяхното предоставяне. Видовете социални услуги се дефинират в зависимост от основните групи дейности, като съдържанието на всяка една от тях е определено в закона. Десет са основните видове социални услуги:

1. информиране и консултиране;
2. застъпничество и посредничество;
3. общностна работа;
4. терапия и рехабилитация;
5. обучение за придобиване на умения;
6. подкрепа за придобиване на трудови умения;
7. дневна грижа;
8. резидентна грижа;
9. осигуряване на подслон;
10. асистентска подкрепа.

Настоящият анализ е изготвен за установяване на потребностите за ползване на социални услуги от населението на територията на община Ветово във връзка с разработването на Национална карта на социалните услуги в Република България.

Проучването във връзка с изготвянето на доклада е извършено в периода 01.01.2022г. – 31.12.2022г. В дейностите по изготвянето на анализа са включени специалисти от общинска администрация Ветово, служители от дирекция „Социално подпомагане“ – Ветово, определени със заповеди на кмета на общината и директора на дирекцията. Ангажирани са допълнителни специалисти по Договор от 09.09.2021 г. между Община Ветово и “Екстра Майл Стратеджис” ЕООД, с предмет: „Проучване за целите на планирането на социални услуги в Община Ветово, съгласно чл.3, ал.1, т. 3 от Наредба за планиране на социалните услуги, приета с ПМС 133 от 6 април 2021 г.”. Проучването на потребностите от социални услуги е извършено за населението по настоящ адрес на територията на община Ветово.

1 Методология

Анализът е извършен на два етапа. Първоначално през 2021г. е предоставена информация в МТСП за изготвяне на индикативна карта на социалните услуги в община Ветово за целите на планирането по Програмата за развитие на селските райони, Програмата за развитие на регионите, Програмата за развитие на човешките ресурси и Плана за възстановяване и устойчивост.

След публикуването на официалните данни от Националния статистически институт от последната преброяване през 2021г., анализът е преработен и изводите са формулирани след обработване на актуалните данни. Анализът е съобразен и с дадената препоръчителна структура за изготвянето му от Агенция за социално подпомагане.

За целите на анализа са използвани данни за населението в община Ветово от Национален статистически институт след последно преброяване през 2021г., предоставени с писмо с изх. № С-ИО-ИЗ -215 от 19.12.2022г. Справки, предоставени от дирекция „Социално подпомагане“ – Ветово за броя на лицата и децата с увреждания по видове увреждания, за лицата, живеещи на територията на община Ветово, ползвали социални услуги за период от пет години, за броя на лицата заявили желание за ползване на социални услуги и лицата от населени места извън територията на община Ветово ползвали социални услуги в общината. От дирекция „Бюро по труда“ – Ветово е предоставена информация за равнището на безработицата за периода от 2017-2021г., за степен и област на образование, професионална структура, безработни лица над 55 години и младежи до 29 години, продължително безработни лица и безработни лица, завършили курсове и обучения, организирани от социалните партньори за придобиване на професионална квалификация за същия период 2017-2021г. Информацията е предоставена с писмо с Рег. № 10-07-02-44#1 от 12.01.2022г. От отдели в общинска администрация Ветово е предоставена информация за здравна и образователна инфраструктура в общината и данни, свързани с администрирането на предоставяните в общината социални услуги. Представена е информация от общинска служба ГРАО за демографското развитие на общината за последните пет години. Има разминаване в информацията от двата официални източника – НСИ и община. При спазване на писмените препоръки, дадени от АСП във връзка с постъпили запитвания по разработването на Националната карта на социалните услуги, от справката за целите на анализа е взета по-благоприятната информация относно общия брой на населението в община Ветово, която е предоставена от общинска администрация Ветово.

Поискана е и информация от Регионална здравна инспекция - Русе за броя на децата и лицата с увреждане. Такава не е предоставена. Видно от писмо на директора на РЗИ – Русе в отговор на писмо с Изх. № 23-00-333/21.122022г. на кмета на община Ветово, инспекцията разполага с информационна база данни за лицата, освидетелствани от двата състава на ТЕЛК на областно ниво и не позволява предоставянето на данни по общини. По тази причина е използвана предоставената информация от база данни на дирекция „Социално подпомагане“- Ветово за децата и лицата с увреждания.

Информацията е предоставена на хартиен насител или по ел. поща и е регистрирана в деловодните системи на община Ветово.

Анализът на предоставената информация е извършен от експерт с дългогодишен опит в планирането и администрирането на социални услуги, нает по граждански договор от “Екстра Майл Стратеджис” ЕООД.

За изготвянето на анализа е използвана методическа помощ от определения главен експерт от ЦУ на АСП, експерти от Регионална дирекция за социално подпомагане и служителите по Проект BG05M9OP001-3.006-0001 „Повишаване на капацитета на служителите в сферата на закрилата на детето, социалните услуги и социалното подпомагане“, отговарящи за общините на територията на област Русе. Проведени са

обсъждания с директорите на дирекция „Социално подпомагане“ – Ветово и на дирекция „Хуманитарни дейности, програми и проекти“ в община Ветово.

1.1 Цели

Целта на извършеното проучване на потребностите от социални услуги на територията на община Ветово е да се планират на общинско и областни ниво видове социални услуги с капацитет така че

- да се осигури равен достъп до социални услуги, отговарящи на индивидуалните потребности на лицата на територията на общината, които изцяло съответстват на приоритетите на държавната политика;
- да се определят потребностите на общината от социални услуги на общинско и областно ниво, които се финансират изцяло или частично от държавния бюджет;
- да се определи максималния брой потребители на всички социални услуги, за които се осигурява изцяло или частично финансиране от държавния бюджет

1.2 Методи и източници на анализа

Данните, които са използвани за целите на настоящия анализ са събрани само от официални източници на информация, посочени в чл. 3 ал. 2 от Наредбата за планирането на социалните услуги.

Събрани са и са обработени данни от Национален статистически институт от последно преброяване през 2021г., справки, предоставени от дирекция „Социално подпомагане“ – Ветово за броя на лицата, жители на община Ветово ползвали социални услуги за период от пет години, за броя на лицата, заявили желание за ползване на социални услуги както и за лицата от населени места извън територията на община Ветово, ползвали социални услуги в общината. От дирекция „Бюро по труда“ – Ветово за нивата на безработица, за образователната структура на регистрираните безработни лица – степен на образование, професионална квалификация и проведени квалификационни курсове. От отдели в общинска администрация Ветово относно здравна и образователна инфраструктура в общината, данни свързани с администрирането на предоставяните в общината социални услуги.

Поискана бе информация от Регионална здравна инспекция за броя на лицата с увреждания по видове увреждания, но такава не бе предоставена с обяснението, че РЗИ не разполага с този вид данни.

За обработване на информацията и определяне на максималния брои потребители по видове услуги бяха използвани критериите, посочени в Глава втора от Наредбата за планиране на социалните услуги. Събраните данни по критериите бяха обработени автоматично в таблици в Excel с предварително заложени формули. Таблиците бяха предоставени от Агенция социално подпомагане по електронен път в общинска администрация, придружени с указания за ползването им.

2 Показателите в общината по критериите за социални и интегрирани здравно-социални услуги

Община Ветово

Данни за общината по критериите за определяне в Националната карта на социалните услуги на максималния брой на потребителите на всички социални услуги, за които се осигурява изцяло или частично финансиране от държавния бюджет

№ по ред	Наименование на критерия	Данни за общината, брой
1	общ брой на населението	15243
2	общ брой на пълнолетните лица	8 325
3	общ брой на децата до 18-годишна възраст	1 627
4	общ брой на лицата в надтрудоспособна възраст	2 584
5	общ брой на пълнолетните лица с трайни увреждания	1 032
6	общ брой на децата с трайни увреждания до 18-годишна възраст	41
7	общ брой на децата от 0 до 7 г.	663
8	общ брой на лицата с трайни увреждания	1 132
9	общ брой на пълнолетните лица с трайни увреждания в трудоспособна възраст	445
10	общ брой на децата с трайни увреждания, живеещи в домашна среда	41
11	брой на пълнолетните лица с трайни увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	92
12	брой на децата без увреждания до 18-годишна възраст	734
13	общ брой на пълнолетните лица с психични разстройства	77
14	брой на пълнолетните лица с психични разстройства в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	0
15	общ брой на пълнолетните лица с интелектуални затруднения	64
16	брой на пълнолетните лица с интелектуални затруднения в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	13
17	общ брой на пълнолетните лица с физически увреждания	883
18	брой на пълнолетните лица с физически увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	64
19	общ брой на пълнолетните лица с деменция	7
20	брой на пълнолетните лица с деменция в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	4
21	общ брой на пълнолетните лица със сетивни увреждания	101
22	брой на пълнолетните лица със сетивни увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	11
23	брой на лицата в надтрудоспособна възраст без увреждания	1 006
24	брой на лицата в надтрудоспособна възраст без увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	40
25	брой на живеещите в домашна среда деца с трайни увреждания	39
26	общ брой на пълнолетните лица с трайни увреждания с определена чужда помощ	92

27	брой на живеещите в домашна среда пълнолетни лица с трайни увреждания с определена чужда помощ	92
28	общ брой на лицата в надтрудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване	41
29	брой на живеещите в домашна среда лица в надтрудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване	265

3 Съществуващи социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на общината

На територията на община Ветово не съществуват здравно-социални услуги.

3.1 Социални услуги

3.1.1 Социални услуги – делегирани от държавата дейности

Център за обществена подкрепа					
Място	**Целева група**	**Брой места**	**Посочва се средногодишна заетост за 2022 г. в брой.**	**Извършвани дейности, съотносими към услугите по чл. 15 от ЗСУ**	**Териториален обхват**
гр. Ветово обл. Русе общ. Ветово ул. Дунав № 3	Деца от 0 до 18 години без увреждания и техните семейства	20	22	1. информиране и консултиране; 2. общностна работа; 3. застъпничество и посредничество; 5. обучение за придобиване на умения;	1. Социална услуга на общинско ниво за удовлетворяване на потребностите на населението в общината – гр. Ветово, гр. Сеново, гр. Глоджево, с. Смирненски, с. Кривня, с. Писанец

Асистентска подкрепа						
Място	**Брой субсидирани потребители**	**Брой обслужвани лица**	**Брой чакащи лица**	**Брой асистенти**	**Брой лица, администриращи услугата**	**Териториален обхват**
Адрес: гр. Ветово, ул. „Трети март“ № 2	32	40	5	14	1	Община Ветово

3.1.2 Социални услуги и интегрирани здравно-социални услуги, които функционират на територията на общината по проекти, финансирани от оперативни програми.

Социална услуга/ място на предоставяне	Финансирана по операция	Точна дата на приключване на проекта	Извършвани дейности, съотносими към услугите по чл. 15 от ЗСУ	Целева група	Брой места	Заетост[1] брой
Проект с наименование: Патронажна грижа в община Ветово наименование на услугата; услугата се предоставя в дома на потребителя.	ОП „РЧР“ 2014-2020	От 01.11.2021 г. до 30.04.2023 г.	Информиране и консултиране; Общностна работа; Застъпничество и посредничество; терапия и рехабилитация; дневна грижа; обучение за придобиване на умения	Хора с увреждания, възрастни хора в невъзможност от самообслужване, лица над 54 г., други уязвими групи, вкл. лица поставени под карантина във връзка с COVID-19	33	33

3.2 Интегрирани здравно-социални услуги, делегирани от държавата дейности в община Ветово.

В община Ветово не функционира здравно-социална услуга за резидентна грижа за деца с трайни увреждания с потребност от постоянни медицински грижи.

4 Брой на желаещите да ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община Ветово.

През 2021 г. ДСП – Ветово е насочило 14 бр. деца и лица с установена потребност от обучение за придобиване на умения да ползват социални услуги в ЦОП. Услугата е предоставена на всички нуждаещи се и към 31.12.2021 г. няма чакащи деца или лица за ползване на услуги в ЦОП.

През 2021г. 2 лица са настанени в дом за възрастни с физически увреждания, 1 лице е настанено в дом за възрастни с деменция.

Тъй като на територията на община Ветово функционира малък брой социални услуги, жителите на общината се насочват за ползване на услуги в други общини. По обективна представа за потребностите на населението от ползване на социални услуги може да се получи от информацията за настаняване извън общината.

Общо за периода 2017 -2021г. 6 лица от община Ветово са настанени в домове за стари хора, 5 са настанени в домове за възрастни с физически увреждания, 11 в домове за възрастни с деменция и 1 лице в дом за възрастни с интелектуални затруднения.

[1] Посочва се средна месечна заетост за периода от стартиране на услугата до момента на извършването на анализа.

5 Информация относно броя на лицата от други общини, които ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община Ветово.

5.1 Потребители от други общини, ползващи социални услуги

В община Ветово няма потребители от други общини, ползващи социални услуги.

5.2 Потребители от други общини, ползващи интегрирани здравно-социални услуги

В община Ветово няма интегрирани здравно-социални услуги.

6 Информация за демографското развитие в община Ветово.

Данни/информация за демографското развитие в община Ветово за последните 5 години:						
		2021	*2020*	*2019*	*2018*	*2017*
Общ брой на населението	*брой*	*10950*	*11106*	*11143*	*11261*	*11464*
Раждаемост	*брой*	*82*	*90*	*99*	*100*	*103*
1Смъртност	*брой*	*284*	*249*	*204*	*204*	*178*
ЕСТЕСТВЕН ПРИРАСТ	*брой +/-*	*-202*	*-159*	*-105*	*-104*	*-75*
Заселени	*брой*	*200*	*305*	*190*	*139*	*136*
Изселени	*брой*	*154*	*183*	*203*	*238*	*217*
МЕХАНИЧЕН ПРИРАСТ	*брой +/-*	*46*	*112*	*-13*	*-99*	*-81*
Гъстота на населението	*бр. души на кв. км.*	*31,06*	*31,51*	*31,61*	*31,95*	*32,52*
Брой градско население	*брой*	*8216*	*8332*	*8396*	*8505*	*8649*
Брой селско население	*брой*	*2734*	*2774*	*2747*	*2756*	*2815*

Област Русе е разположена в Северна България и попада в териториалния обхват на Северен централен район. Община Ветово се намира в Североизточна България, в източната част на област Русе. Населението на област Русе по данни от последното преброяване е 209 084, което е 3,20% от населението в България.

По брой на населението и с площ от 327,82км2, община Ветово заема 3 място сред 8-те община в областта.

Общината има 6 населени места с 10950 жители. Общинският център е гр. Ветово, а останалите населени места са гр. Глоджево и гр. Сеново и селата – Кривня, Писанец и Смирненски. Преобладава градското население 8216 спрямо селското население 2734 жители.

Населението на общината е 5,23% от населението на областта. Гъстотата на населението е 31,06 бр. души на кв. км. и е под средната за областта.

Раждаемостта в община Ветово е ниска 82, а смъртността е висока 284, което води до отрицателен естествен прираст през последните пет години и стига до -202 през 2021 г. За последната година населението е намаляло с 2,5% срещу 0,6% през 2017г. Средногодишно населението на общината намалява с 1 %.

В община Ветово се наблюдава устойчива тенденция през последните пет години за намаляване на броя на изселващите се и увеличаване на броя на заселващите

се в общината лица. До 2019г. община Ветово има отрицателен механичен прираст. От 2020г. механичният прираст е положителен и има пик през 2020 г. от +112.

Продължават да се задълбочават негативните тенденции в изменението на възрастовата структура на населението. Налице е продължаващ процес на демографско остаряване, който се изразява в увеличаване на абсолютния брой и относителния дял на населението на възраст 65 и повече навършени години.

Тенденцията на застаряване води и до промяна в основна възрастова структура – под, във и над трудоспособна възраст.

За област Русе **коефициентът на възрастова зависимост** (отношението на лицата под 15 и на 65 и повече години от населението във възрастова група 15-64 години) е 57,9%, а **отношение на населението на възраст 65 и повече години към населението на възраст от 15 до 64 години е 37,5%.**

Изменението на броя на населението и в община Ветово е свързано с изменение на възрастовата структура. Налице е продължаващ процес на демографско остаряване, който се изразява в намаляване на абсолютния брой и относителния дял на населението под 15 години и увеличаване на дела на населението на 60 и повече години. Състоянието на демографските процеси е свързано с влиянието на множество фактори от икономическо, социално, здравно естество, засилени миграционни процеси.

Възрастовата структура също се влияе от промените в раждаемостта, смъртността и миграцията. Отрицателният естествен прираст допълнително допринася за намаляването на младото население. Децата на възраст от 0-7 години са 663, броя на децата до 18 години е 1627 по данни от последното преброяване. Съответно процента на децата към общия брой население в общината е под 15 %. Процентът на хората с увреждания към общия брой население на общината е 11,37%.

Възрастовата структура в община Ветово е благоприятна от гледна точка на формиране на трудови ресурси.

Обект на анализ и оценка са така наречените стандартни възрастови групи. Те обхващат населението в под трудоспособна , в трудоспособна и над трудоспособна възраст. Те имат отношение към броя на активното население, в т.ч. и на броя на заетите лица и др., т.е. на трудовия потенциал на общината. В методически план възрастовата структура е разделена на 3 основни групи и е с относително благоприятна характеристика.

- **14,62% под трудоспособно население**
- **59,16% трудоспособно население**
- **26,21% над трудоспособно население**

Коефициентът на възрастова зависимост, изразяващ броя на лицата от населението в „Зависимите възрасти“ – под 15 години и на 65 и повече години - на 100 лица от населението в „независима възраст“ (от 15 до 64 години) е 70,33.

Въпреки добрите показатели на коефициента на демографско заместване, който за община Ветово е 65,75%, коефициентът показва, че в общината е настъпила стагнация по отношение на подмладяването на населението, което би могло да се отрази върху икономиката и възможностите за устойчиво развитие и растеж.

Отчетените тенденции в демографските процеси в общината до голяма степен ще определят и бъдещото развитие на населението – населението ще продължи да намалява в краткосрочен и дългосрочен план, с по-ниски нива от средните за страната.

7 Информация за наличната социална, образователна и здравна инфраструктура в община Ветово.

7.1 Социална инфраструктура

7.1.1. Социални услуги към 31.12.2021г. в община Ветово съществуват следните социални услуги:

1. **Център за обществена подкрепа с капацитет 20 места.**

През 2021г. социални услуги в центъра са ползвали 44 потребители. Средната капацитетна заетост през 2022г. е **22** места.

Материалната база на центъра е в регулация, намира се в гр. Ветово на ул. Дунав № 3 и е достъпна за хора със затруднения в придвижването. Разполага с всички необходими мебели и апаратура за удовлетворяване потребностите на потребителите. Комуникациите са добри. Разполага с интернет и мобилни телефонни връзки. Отговаря на критериите за качество за извършваните дейности по Наредбата за качество на социалните услуги.

2. Домашен социален патронаж – капацитетът му се увеличава ежегодно от **81** потребителя през 2017г. до **120** потребителя през 2021г. социалната услуга се финансира с общински средства и предоставя храна в домовете както на деца и лица с увреждания, така и на възрастни хора. Към момента на проучването на необходимостта от социални услуги – 31.01.2022г. в домашния социален патронаж са заети 110 места.

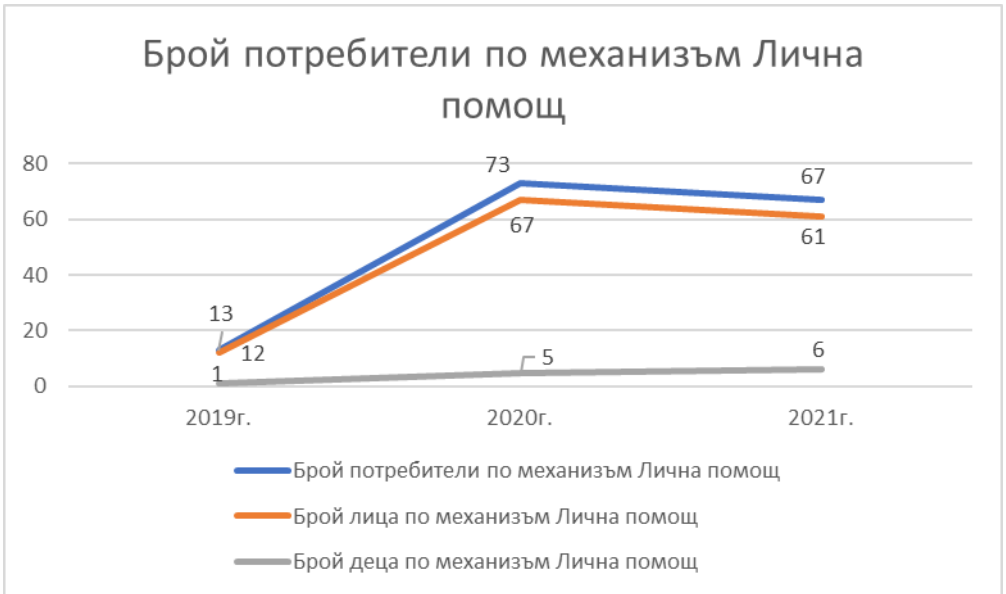

3.Асистентска подкрепа

Със Заповед № 0093 от 07.01.2021г. на изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане е осигурено държавно финансиране за предоставяне на асистентска подкрепа от **12 асистента на 32 потребители от община Ветово**. Към 31.01.2022г. асистентска подкрепа получават 40 потребители – лица в надтрудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване. Назначени са допълнително двама асистенти. В края на 2022г. има **5 чакащи** за ползване на асистентска подкрепа. Това налага необходимостта от повишаване на капацитета на услугата.

4. Механизъм за лична помощ

Нараства броя на включените потребители от общо **13**, 1 дете и 12 лица през 2017г. до общо **67** потребители през 2021г., от които 6 деца и 61 лица. Към 31.01.2022г. потребителите са общо 65.

5. Целева програма „Топъл обяд”

Девет пъти се е увеличил броя на потребителите на топъл обяд през последните пет години. От **100** потребителя през 2017г. до **900** през 2021г. Като се имат предвид критериите за обхват на потребителите в тази програма може да се направи извод, че в община Ветово нараства броя на лицата от уязвими социални групи – лица без доходи или с ниски доходи под линията на бедност, хора в затруднение поради възрастта си или налични увреждания, хора в затруднение поради влошената икономическа обстановка в страната, без доходи или с ниски доходи под линията на бедност без близки, които да им окажат подкрепа, лица, обект на социално подпомагане, за които е установена нужда от допълнителна подкрепа.

7.1.2. Жилищни условия

Видно от Общия устройствен план на община Ветово в частта Жилищен фонд на община Ветово изводите, които могат да се направят по отношение на жилищните потребности на населението в общината са между две вероятности: задоволени жилищни потребности и/или липса на възможност за промяна на амортизирания жилищен фонд.

Нисък е интереса за закупуване на жилищни сгради, с цел превръщането им във второ жилище

Общият извод е, че по отношение на потребностите на настоящето население, не се налага ново жилищно строителство. Има известно основание да се очаква търсене на „второ жилище“, но едва ли то ще придобие особено интензифициране на инвестиционно-строителната активност в тази насока.

7.1.3. Транспортни връзки за достъп на социалните услуги и обезпечаване на ползването им

Развитие на транспорта и транспортните връзки

На територията на община Ветово е добре развит автомобилния и жп транспорт. Има отлична връзка между общинския град Ветово и областния център гр. Русе по отношение и на двата вида транспорт. Също така през гр. Ветово преминава и жп линията Русе – Варна.

Основни транспортни коридори:

Основните автобусни линии са по следните маршрути:

Глоджево – Ветово – Семерджиево – Червена вода – Русе;

Ветово – Писанец – Бъзън – Русе;

Смирненски – Тетово – Ново село – Червена вода – Русе

Основните жп линии са по следните маршрути:

Варна – Сеново – Ветово – Русе;

Сеново – Кривня – Ветово – Русе.

Достъпност – общо за общината и положение на отделните населени места

В община Ветово няма добра свързаност между населените места в Общината. Има автобусни линии свързващи гр. Ветово с гр. Глоджево и гр. Ветово със с. Писанец. По жп транспорта има свързаност с. Кривня и гр. Сеново с гр. Ветово.

7.2. Образование

През учебната 2022/2023 година в община Ветово функционират 2 основни училища в с. Смирненски и гр. Сеново и 2 средни училища в гр. Ветово и гр. Глоджево.

В СОУ „Христо Ботев” – гр. Глоджево за учебната 2022/2023 г. са записани и се обучават 301 ученици в дневна форма на обучение. Образование получават 9 ученици със специални образователни потребности. В ОУ „Петко Рачов Славейков” – с. Смирненски за учебната 2022/2023 г. се обучават 79 ученици в дневна форма на обучение.

В СОУ „Васил Левски” – гр. Ветово за учебната 2022/2023 г. са записани и се обучават 325 ученици в дневна форма на обучение. Образование получават 8 ученици със специални образователни потребности (СОП) и 3 в индивидуална форма на обучение.

В ОУ „Св.Св.Кирил и Методий”- гр. Сеново за учебната 2022/2023 г. са записани и се обучават 83 ученици в дневна форма на обучение. Образование получават 5 ученици със специални образователни потребности.

В община Ветово работят три обединени детски заведения - ОДЗ „Щастливо детство“ – гр. Ветово, ОДЗ „Здравец“ – гр. Глоджево и ОДЗ „Звънче“ – с. Смирненски. Има и два филиала към ОДЗ „Звънче“ в гр. Сеново и с. Кривня.

На територията на община Ветово няма висши учебни заведения. Най-близкото висше училище, което подготвя кадри за социалните услуги е Русенския университет „Ангел Кънчев“ в гр. Русе. В университета се подготвят специалисти по социални дейности, кинезитерапия и ерготерапия.

В двете средни училища се обучават общо 626 ученика в дневна форма на обучение и 3 в индивидуална форма. Осигурени са и образователните потребности на 17 ученика със специални образователни потребности (СОП). В двете основни училища се обучават общо 162 ученика в дневна форма на обучение. В основните училища е осигурено ресурсно подпомагане за 5 ученика със СОП.

Може да се направи извод, че образователната инфраструктура е адаптирана и задоволява напълно образователните потребности на децата от община Ветово.
(Приложение № 2 – таблица образование)

7.3. Здравеопазване

На територията на община Ветово функционират 3 диагностично-консултативни центъра и 1 център за спешна медицинска помощ. В общината работи 1 детска кухня. Назначени са 2 здравни медиатора.

Осигурен е достъп до лечебни заведения за извънболнична помощ за населението на община Ветово. На територията на общината няма лечебно заведение за болнична помощ. Най-често за болнично настаняване жителите на общината се насочват към болниците в гр. Русе.

На този етап е осигурен достъп до необходимата здравна помощ както за децата, така и за възрастните.
(Приложение № 3 таблица здравеопазване)

8. Информация и прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги

8.1. Информация за текущото състояние на работещите в социалните и интегрираните здравно-социални услуги, действащи на територията на общината

В центъра за обществена подкрепа работят директор, 1 основен специалист - социален работник и двама препоръчителни специалисти - 1 психолог и 1 педагог. По този начин са заети всички длъжности в утвърденото щатното разписание.

През 2022 г. е организирана една супервизия от АСП. Супервизия са преминали всички 4 служители в центъра.

Служителите са участвали в 3 онлайн обучения:

1. Социална работа и консултиране с родители, продължителност 8 часа. В обучението са участвали всички служители.
2. Развитие на социалните умения на децата, продължителност 8 часа. В обучението са участвали психолог, директор и педагог.
3. Повишаване на качеството на социалните услуги, продължителност 8 часа. В обучението е участвал директорът на услугата.

Проведени са и присъствени обучения:

1. Майсторски клас по лидерство и управление, повишаване на управленската компетентност. Участвали са всички служители.
2. Надграждащо обучение от АСП с продължителност от 2 дни е преминал директорът на ЦОП.

(Приложение № 4 – таблица персонал)

8.2. Информация, относно регистрираните безработни лица на територията на общината:

Видно от представена информация от дирекция „Бюро по труда“ – Ветово към 31.01.2022г. в дирекцията има регистрирани безработни лица с медицинско образование – 1 лице, със специалност кинезитерапия 1 лице, с икономическо образование 4 лица и с образование по мениджмънт 2 лица. В центъра за обществена подкрепа работят както специалисти с необходимата квалификация за предоставяне на съответните услуги, така и лица, които продължават своето образование в подходящи професионални направления – педагогика и социална педагогика.

През 2019г. чрез организирани от дирекция „Бюрото по труда“ курсове 70 лица са придобили професионална квалификация „Социален асистент, подпомагане на деца и възрастни“, През 2020г. 35 лица са придобили квалификация „Оператор на компютър, текстообработване. Касиер“ и 45 лица през 2021г. са получили квалификация „Оператор на компютър, текстообработване“.

Община Ветово чрез дирекция „Бюро по труда“ би могла да обезпечи с необходимия персонал новоразкрити социални услуги.

8.3. Прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги:

На този етап действащите социални услуги на територията на община Ветов са обезпечени с необходимия брой основни и допълнителни специалисти. Не се налага промяна на длъжностните щатни разписания.

За обезпечаване на дейността на новоразкритите социални услуги ще бъдат необходими следните специалисти:

1. **Резидентна грижа за пълнолетни лица с физически увреждания** – капацитет 25 места **24 щатни бройки персонал** за предоставяне на услугата, в това число 1 ръководител, основни специалисти - 1 социален работник, 4 медицински сестри (при наличие на здравен кабинет); препоръчителни специалисти – 1 психолог, 1 ерготерапевт/трудотерапевт; служители, пряко ангажирани с обслужването на потребителите – 12,5 санитари; служители, подпомагащи функционирането на услугата – 2 готвачи, 0,5 поддръжка и 1 шофьор.

- Резидентна грижа 25 места х 0,90 =22,5;
- Информиране и консултиране (като специализирана услуга) – 2,5 х 0,1 = 0,25;
- Застъпничество и посредничество 1,5х0,2=0,25;
- Обучение за придобиване на умения (като специализирана услуга) – 5х0,2=1.

2. **Резидентна грижа за лица в надтрудоспособна възраст без увреждания** – капацитет 20 места е **8,2 щата персонал** за предоставяне на услугата, в това число основни специалисти - 1 социален работник; препоръчителни специалисти – 1 ерготерапевт/трудотерапевт; служители, пряко ангажирани с обслужването на потребителите – 5 асистенти; служители, подпомагащи функционирането на услугата – 1 готвач. 1 ръководител по съвместителство с Комплекс от социални услуги.

- Резидентна грижа – 20 х 0,40 =8 лица;
- Информиране и консултиране (като специализирана услуга) 2х0,1=0,2.

3. **Дневна грижа за пълнолетни лица с увреждани** 20 места и **14 щата персонал** за предоставяне на услугата, в това число 6 човека персонал за дневна грижа, в това число основни специалисти - 1 социален работник, 1 социален/специален педагог; препоръчителни специалисти – 1 арттерапевт/трудотерапевт;

служители, пряко ангажирани с обслужването на потребителите – 2 болногледачи; служители, подпомагащи функционирането на услугата – 1 хигиенист. В услугата ще се предоставят и дейности по чл.15 от ЗСУ, за които ще са необходими още 8 щата за специалисти съобразно конкретните потребности на потребителите на услугата както следва:

- Дневна грижа – 20х0,3=6
- Информиране и консултиране (като специализирана услуга) – 4х0,1=0,4
- Терапия и рехабилитация 20х0,3= 6
- Обучение за придобиване на умения (като специализирана услуга) 8х0,2 =1,6

4. **Комплекс за предоставяне на социални услуги по чл. 15 от ЗСУ - 25 места** с **щат 4,5** – основни специалисти -1 социален работник; препоръчителни специалисти - 1 медиатор, 1 педагог и 0,5 юрист и служители, подпомагащи функционирането на социалната услуга – 1 шофьор съобразно конкретните потребности на потребителите на услугата както следва:

   - Информиране и консултиране (като общодостъпна и като специализирана услуга) – 7х0,1= 0,7
   - Мобилна превантивна общностна работа – 6х0,1=0,6
   - Застъпничество и посредничество – 8х0,2=1,6
   - Подкрепа за придобиване на трудови умения 9х 0,21=1,6

9. Прогнозиране и планиране на необходимите социални и интегрирани здравно-социални услуги

Таблица № 1

№	Допустим максимален брой на потребителите по критериите	Максимален брой потребители
I.	**Максимален брой на потребителите на общодостъпни социални услуги по чл.12, ал.2, т.1 от ЗСУ**	4
II.	**Максимален брой на потребителите на общодостъпни социални услуги по чл.12, ал.2, т.2 от ЗСУ**	6
III.	**Дейност по чл. 15 от ЗСУ**	
1	информиране и консултиране (специализирана)	17
2	застъпничество и посредничество	12
3	терапия и рехабилитация	22
4	обучение за придобиване на умения	15
5	подкрепа за придобиване на трудови умения	9
6	дневна грижа за деца с трайни увреждания	8
7	дневна грижа за пълнолетни лица с трайни увреждания	21
8	резидентна грижа за деца без увреждания	2
9	резидентна грижа за деца с трайни увреждания	2
10	резидентна грижа за пълнолетни лица с психични разстройства	10
11	резидентна грижа за пълнолетни лица с интелектуални затруднения	9
12	резидентна грижа за пълнолетни лица с физически увреждания	25

13	резидентна грижа за пълнолетни лица с деменция	3
14	резидентна грижа за пълнолетни лица със сетивни увреждания	2
15	резидентна грижа за лица в надтрудоспособна възраст без увреждания	12
16	здравно-социални услуги за резидентна грижа за деца с трайни увреждания с потребност от постоянни медицински грижи са:	1
17	здравно-социални услуги за резидентна грижа за пълнолетни лица с трайни увреждания с потребност от постоянни медицински грижи	3
18	здравно-социални услуги за резидентна грижа за възрастни хора в невъзможност за самообслужване с потребност от постоянни медицински грижи с	2
19	осигуряване на подслон за бездомни лица	1
20	осигуряване на подслон за лица в кризисна ситуация	1
21	осигуряване на подслон за деца, пострадали от домашно насилие и деца, жертви на трафик	1
22	осигуряване на подслон за пълнолетни лица, пострадали от домашно насилие и лица жертви на трафик	2

Таблица № 2

Социална услуга по чл. 15 от ЗСУ	**Общ брой на наличните места**	**Допустим максимален брой потребители/места**	**Действия на община Ветово**
Информиране и консултиране (специализирана)	4	17	Разкриване на **нова** социална услуга
Застъпничество и посредничество	6	12	Разкриване на **нова** социална услуга
Терапия и рехабилитация	5	22	Разкриване на нова социална услуга
Обучение за придобиване на умения	6	15	Разкриване на **нова** социална услуга
Подкрепа за придобиване на трудови умения	0	9	Разкриване на **нова** социална услуга
Дневна грижа за деца с трайни увреждания	0	8	Използване на възможностите на национални програми
Дневна грижа за пълнолетни лица с трайни увреждания	0	21	Предприемане на действия за **разкриване** на социална услуга
Резидентна грижа за лица в надтрудоспособна възраст без увреждания	0	12	Предприемане на действия за **разкриване** на социална услуга
Резидентна грижа за пълнолетни лица с физически увреждания	0	25	Предприемане на действия за **разкриване** на

			социална услуга
резидентна грижа за пълнолетни лица с психични разстройства	0	10	Предприемане на действие за **планиране на областно ниво**
резидентна грижа за пълнолетни лица с интелектуални затруднения	0	9	Предприемане на действие за **планиране на областно ниво**

В община Ветово функционира само един Център за обществена подкрепа (ЦОП) с капацитет от 20 потребителя. През последните 5 години се наблюдава устойчива тенденция за увеличаване на броя на потребителите на социалната услуга от 20 потребителя през 2017г. до 50 през 2020 и 44 през 2021г. Тук следва да отчетем и въздействието на пандемичната обстановка, която има отражение и върху спада на потребителите на социални услуги, предоставяни в общността. Въпреки този факт, интересът към предоставяните услуги в ЦОП е голям. В него се предоставят социални услуги свързани с обучение на осиновители, семейно консултиране и подкрепа на биологичното семейство за правилно отглеждане на детето, психологично консултиране за справяне с емоционални състояния, превенция на отпадането от училище, повишаване на родителския капацитет. Работи се по програма за развитие на социални умения, информиране и консултиране и обучение за придобиване на умения. Видно от приложената информация, предоставена от община Ветово в центъра за обществена подкрепа **не се предоставят социални услуги за хора с увреждания**.

Към 31.12.2022г. на територията на община Ветово не функционира нито една социална услуга в общността за деца и лица с трайни увреждания, в която за лицата да бъде предоставяна необходимата подкрепа от специалисти с цел терапия и рехабилитация на увреждането.

За осигуряване на достъп до тези услуги е необходимо да се планира изграждането на **Комплекс за предоставяне на социални услуги по чл. 15 от ЗСУ - нов с капацитет 25 места. Където да се продоставят социалните услуги -** информиране и консултиране, застъпничество и посредничество, терапия и рехабилитация, обучение за придобиване на умения, подкрепа за придобиване на трудови умения - (предвид големия брой лица с трайни увреждания 1132 и деца с трайни увреждания 41). Тази уязвима група от лица и деца с увреждания на практика в момента няма достъп до социални услуги в общността.

За осигуряване на равен достъп до услуги е необходимо да се разшири обхвата на социалните услуги за информиране и консултиране, застъпничество и посредничество, терапия и рехабилитация, обучение за придобиване на умения и обучение за придобиване на трудови умения. В сграда частна общинска собственост, АЧОС № 383/15.09.2000 г., с. Смирненски УПИ XIX, кв. 19 може да се предоставят две услуги – Комплекс за предоставяне на социални услуги по чл. 15 от ЗСУ и Център за резидентна грижа за лица в надтрудоспособна възраст без увреждания. За оптимално управление на този вид социални услуги е целесъобразно да са разположени в близост. Това би дало възможност услугите да се управляват комплексно. По този начин може гъвкаво да бъдат използвани финансовите, материалните и човешките ресурси за предоставянето им.

Освен **лицата с увреждане 1132** и **децата с увреждания 41** (през 2021г., видно от информация, предоставена от дирекция „Социално подпомагане“ – Ветово, висок относителен дял имат и пълнолетните лица с трайни увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда **92 лица.** Този брой на децата и възрастните с трайни увреждания, обосновава необходимостта от разкриване на

социални услуги **дневна грижа за пълнолетни лица с трайни увреждания – нов**, с капацитет на потребителите **20**. Община Ветово разполага с подходяща сграда за изграждане на дневен център. Сградата е частна общинска собственост с АЧОС №2658/24.06.2013г. Разположена е в гр. Ветово, ПИ № 1343, кв.115 с площ 95 кв.м. С добра комуникация, в близост да ж.п. гара и републикански път III -2001 Писанец, Ветово, Глоджево-Кубрат. Сградата също така е в близост да Центъра за спешна медицинска помощ, полицията и парка. Тя е на два етажа, в лошо състояние, но може да бъде ремонтирана със средства от структурните и инвестиционни фондове на ЕС и инфраструктурни мерки, свързани със създаване на социални услуги през новия програмен период.

От направеното предварително проучване на потребностите от социални услуги в община Ветово през 2021г., данни от което са предоставени на МТСП, се откроява потребност от изграждане на **нова социална услуга за резидентна грижа за пълнолетни лица с физически увреждания по чл.15, т.8 от ЗСУ.** Определеният съгласно формулата за определяне на максималния брой потребители на социална услуга, за която се осигурява изцяло или частично финансиране от държавния бюджет, разписана в Наредбата за планирането на социалните услуги, приета с ПМС №133 от 06.04.2021г. е **25 лица.** Предвид броя на потенциалните потребители и водещата идея за предоставяне на услуга в среда, близка до семейната е целесъобразно изграждането на резидентна услуга с капацитет **25 места.**

Резидентните социални услуги се планират на областно ниво, но е целесъобразно разположението на услугата да бъде в община Ветово.

Първоначално към областна администрация е подадено предложение за изграждане на подслон за лица в кризисна ситуация. Считаме за целесъобразно да бъде променен вида на социалната услуга от услуга за лица в кризисна ситуация в резидентна услуга за лица с физически увреждания. Основанията за исканата промяна са:

1. Видно от определения по формулата за определяне на максималния брой потребители на социална услуга, за която се осигурява изцяло или частично финансиране от държавния бюджет, разписана в Наредбата за планирането на социалните услуги, приета с ПМС №133 от 06.04.2021г. тенденцията във времето сочи голям брой на лицата с физически увреждания с потребност от резидентна грижа и необходимост от социални услуги с максимален капацитет 24 броя и относително малък брой лица в кризисна ситуация, определящ максимален капацитет на подслон за лица в кризисна ситуация с максимален капацитет от 1 броя. От представена справка от дирекция „Социално подпомагане“ – гр. Ветово е видно, че през последните 5 години не са регистрирани случаи на лица с потребност от кризисна закрила.

2. Характерът на дейностите за оказване на подкрепа на лица в кризисна ситуация изисква координирани действия на различни институции, част от които нямат представителство в община Ветово (например районен съд) и предвид отдалечеността от областния град, това би затруднило сериозно работата по предоставяне на необходимата закрила на потребителите в кризисна ситуация.

3. От аналитичният доклад на Агенцията за социално подпомагане за социалните услуги делегирани от държавата дейности за пълнолетни лица към 31.03.2017г. е видно, че има изключително неравномерно разпределение на социалните услуги за хора с увреждания, като са концентрирани основно в община Русе. Тази ситуация е в несъответствие с принципите за наличност и достъпност на социалните услуги, заложени в Доброволната рамка за качество на социалните услуги. Ползването на социални услуги в други общини затруднява контакта на настанените лица с техните близки и често е мотив за отказ от ползване на услугите.

Видно от представена справка от дирекция „Социално подпомагане” – Ветово през последните пет години 5 лица от община Ветово са настанени в домове за възрастни с физически увреждания извън територията на общината.

Община Ветово разполага с подходяща сграда за ситуиране на услугата. Сградата е частна общинска собственост, АЧОС №2440/06.12.2012г., извън населеното място в близост до републикански път III- 2302 Ветово-Сеново. Сградата е масивна, двуетажна с площ 490 кв.м. и е в добро състояние.

Анализът на възрастовата структура както на населението на област Русе, така и на община Ветово и предоставените данни за максимален брой **потребители 11**, определен съгласно формулата за определяне на максималния брой потребители на социална услуга, за която се осигурява изцяло или частично финансиране от държавния бюджет, разписана в Наредбата за планирането на социалните услуги, приета с ПМС №133 от 06.04.2021г,. извеждат необходимостта от изграждане на **нова социална услуга резидентна грижа за лица в надтрудоспособна възраст без увреждания** с определения в Наредбата за качеството на социалните услуги минимален **капацитет 20 места.**

И за тази социална услуга община Ветово разполага с подходяща сграда, която може да бъде ремонтирана със средства от структурните и инвестиционни фондове на ЕС и инфраструктурни мерки, свързани със създаване на социални услуги през новия програмен период и затова е необходимо тази резидентна услуга да бъде вписана в карта на социалните услуги в община Ветово. Сградата е частна общинска собственост, АЧОС №383/15.09.2000г. Разположена е в с. Смирненски УПИ XIX, кв. 19. Сградата е двуетажна с площ 612 кв. м. В близост до нея са разположени читалище, библиотека, здравна служба и парк.

Сгради, подходящи за социални услуги от резидентен тип са вписани в таблицата с предложение за предварително картиране на социалните услуги в област Русе за нуждите на планирането на ресурсите и мерките по Плана за възстановяване и устойчивост, Програмата за развитие на регионите, Програмата за развитие на човешките ресурси и Стратегическия план за развитие на земеделските и селските райони през новия програмен период 2021-2027г.

В концептуалната рамка на дългосрочната грижа от Доброволната рамка за качество на социалните услуги, която представлява общото разбиране за качество на социалните услуги в Европейския съюз и Националната стратегия за дългосрочна грижа е заложена визия за предоставяне на качествени, достъпни и ефективни услуги за дългосрочна грижа, съобразени с реалните потребности на хората и общността. Заложено е поетапно закриване на всички функционално остарели специализирани услуги за възрастни хора и хора с увреждания. В дългосрочен план община Ветово следва да осигури възможност за ползване на социални услуги от лицата от тези приоритетни групи. За целта е необходимо изграждане на **две нови социални услуги за резидентна грижа** съответно **за лица в надтрудоспособна възраст без увреждания с капацитет 20** и **пълнолетни лица с физически увреждания с капацитет 25 места.**

Относно сравнително високия брой пълнолетни лицата с психични разстройства - 9 и с интелектуални затруднения – 8 с потребност от резидентна грижа следва да се планират резидентни услуги на областно ниво на територията на други общини. На територията на община Ветово няма възможност за материално и кадрово обезпечаване на работата на тези две услуги.

10. Изводи

1. На територията на община Ветово няма социални услуги, делегирана от държавата дейност, които да работят с намален капацитет.

2. Към момента на изготвяне настоящия анализ Центърът за обществена подкрепа работи със средногодишен капацитет от 22 места, което е с 2 капацитетни места над определения капацитет от 20 места.
3. Няма действащи социални услуги на територията на община Ветово, за които към момента е изчерпана необходимостта от тяхното предоставяне.
4. Съобразно изведените нужди е необходимо разкриването на следните нови социални услуги:
   - Дневна грижа за лица с увреждания
   - Комплекс за предоставяне на социални услуги по чл. 15 от ЗСУ за пълнолетни лица - информиране и консултиране, застъпничество и посредничество, терапия и рехабилитация, обучение за придобиване на умения, подкрепа за придобиване на трудови умения
   - Резидентна грижа за пълнолетни лица с физически увреждания
   - Резидентна грижа за лица в надтрудоспособна възраст без увреждания.

Препоръки:

1. На територията на община Ветово **няма** социални услуги, които следва да бъдат закрити.
2. Препоръчително е да се разкрият следните **нови** социални услуги:
   - **Дневна грижа за лица с увреждания с капацитет 20**
   - **Комплекс за предоставяне на социални услуги по чл. 15 от ЗСУ за пълнолетни лица 25 -** информиране и консултиране, застъпничество и посредничество, терапия и рехабилитация, обучение за придобиване на умения, подкрепа за придобиване на трудови умения
   - **Резидентна грижа за пълнолетни лица с физически увреждания с капацитет 25**
   - **Резидентна грижа за лица в надтрудоспособна възраст без увреждания с капацитет 20**
3. Не се препоръчва намаляване на капацитетите на настоящите социални услуги.
4. Препоръчително е да се **увеличи капацитета на Асистентска подкрепа на 45 места**.
5. От планираните на **областно ниво** социални услуги **две могат** да бъдат разкрити на територията на община Ветово – **резидентна грижа за пълнолетни лица с физически увреждания** и **резидентна грижа за лица в надтрудоспособна възраст без увреждания**

11. Приложения

Приложение № 1 – таблица желаещи
Приложение № 2 – таблица образование
Приложение № 3 – таблица здравеопазване
Приложение № 4 – таблица персонал
Приложение № 5 – таблица критерии
Приложение № 6 – декомпозиране
Приложение № 7 – трансформиране